

Учасники торгів на біржі мають право укладати угоди від свого імені та за власний рахунок і від свого імені та за рахунок клієнтів. Розрахунки за угодами між учасниками торгів на біржі здійснюються безпосередньо між ними та біржею.

У правилах чітко регламентовано організацію виконання укладених на біржі угод та застосування санкцій у

Отже, захист прав є одним з основних прав людини. І тому на товарних біржах створюються біржові арбітражи, які мають певні повноваження для того, щоби учасники та інші особи можуть реалізувати таке право, яке виникає у разі порушення їх.

Особливості правового статусу підприємств в Україні

Тригубець І.І., студент магістратури ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Геліч Ю.О.*

Будь-яке суспільство для забезпечення нормального (достатньо комфортного) рівня своєї життєдіяльності здійснює безліч видів конкретної праці. З цією метою люди створюють певні організації (трудові колективи), які спільно виконують ту чи ту місію (реалізують програму або мету) і діють на засаді певних правил і процедур. Проте мета й характер діяльності таких численних організацій різні. За цією ознакою їх можна поділити на дві групи: підприємницькі (комерційні), що функціонують і розвиваються за рахунок власних коштів, і не підприємницькі (некомерційні), існування яких забезпечується бюджетним фінансуванням держави. Організації з підприємницьким характером діяльності називають підприємствами.

Підприємство — це організаційно відокремлена і економічно самостійна ланка виробничої сфери народного господарства, що спеціалізується на виготовленні продукції, виконанні робіт і наданні послуг. Головне завдання підприємства полягає в задоволенні потреб ринку в його продукції або послугах з метою одержання прибутку [2., с.503].

Стаття 62 Господарського кодексу України визначає, що підприємство — самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або місцевого самоврядування для здійснення виробничої, науково-дослідницької, торговельної та іншої господарської діяльності. Це зумовлено особливими економічними і соціальними функціями підприємства в економічній системі, а саме функціями товаровиробника, який задовольняє суспільні потреби у продукції, роботах, послугах. Тому законодавчий інститут підприємства або господарюючого суб'єкта є центральною частиною системи господарського законодавства України, його правовою основою.

Діяльність підприємства також регулюється його статутом та колективним договором. Статут підприємства — це зібрання обов'язкових правил, що регулюють його взаємовідносини з іншими суб'єктами господарювання, а також індивідуальну діяльність.

Колективний договір — це угода між трудовим колективом в особі профспілки та адміністрацією або власником, яка щорічно переглядається і регулює їх виробничі, економічні і трудові відносини.

Підприємства класифікуються за рядом ознак, а саме:

Мета і характер діяльності (комерційні, некомерційні).

Форма власності (приватні, колективні, комунальні, державні).

Правовий статус і форма господарювання (одноосібні, кооперативні,

орендні, господарські товариства)

Національна належність капіталу (національні, іноземні, змішані).

Галузево-функціональний вид діяльності (промислові, сільськогосподарські, будівельні, транспортні, торгівельні, лізингові, банківські та ін.).

Розмір за чисельністю працівників (малі, середні, великі).

Існують інші класифікаційні ознаки підприємств, але перелічені є найважливішими.

В Україні найбільш поширеними формами об'єднання підприємств є:

- асоціація – найпростіша форма договірною об'єднання підприємств з метою постійної координації господарської діяльності; асоціація не має права втручатись у виробничу і комерційно-фінансову діяльність своїх членів;

- корпорація – договірне об'єднання господарських суб'єктів на засадах інтеграції та виробничих інтересів з делегуванням їй окремих повноважень;

- консорціум – тимчасове статутне об'єднання промислового і банківського капіталу для реалізації певної підприємницької ідеї, інвестиційного проекту;

- концерн – об'єднання підприємницьких структур, що характеризується органічним поєднанням власності та контролю найчастіше з використанням принципу диверсифікації виробництва;

- холдинг – організаційна форма об'єднання інвестиційних ресурсів; утворення, яке безпосередньо не займається виробничо-господарською діяльністю, а спрямовує свої фінансові кошти на придбання контрольного пакету акцій інших підприємств [1].

Кожна з цих форм має свої переваги і недоліки і може використовуватись в залежності від умов внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства.

Підприємства є основною ланкою де відбувається ринкова трансформація економіки. Воно являє собою виробничо - технологічну, організаційну й економічну єдність.

Серед великої кількості організаційних форм підприємства однією з найбільш ефективних та корисних країни, яка розвивається в ринковій економіці є мале та середнє підприємство, розвиток якого нажалі залишається незадовільним в нашій державі. Цю проблему можна назвати, як одну з найголовніших для української економіки на сучасному етапі тому її вирішення повинна приймати держава, забезпечуючи необхідні умови та підтримуючи вітчизняного малого та середнього виробника.

Чекає на вирішення також проблема розвитку та функціонування великих державних підприємств, а також тих, які було приватизовано без отримання бажаних результатів.

Звичайно, вирішення цих проблем вимагає певної програми комплексного розвитку та реструктуризації економіки. Основним важелем цієї програми повинна бути ефективна податкова система, спрямована на стимулювання розвитку підприємств. Але ми не повинні також забувати про те, що подібний процес вимагає відповідного бажання та політичної волі керівників нашої держави.

І, все ж таки, не зважаючи на ці та багато інших проблем, які стоять на заваді розвитку економіки України, відбуваються деякі позитивні зрушенняв результаті яких проходить поступове пристосування людей до ринкової економіки.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р. // Відомості Верховної Ради. - 2003. - №18-22. - Ст.144.

2. Кравчук С.Й. Господарське право України: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2007.– 264 с.